

dende Institutioner vil ikke uden særlig Sikkerhed udlaane Midler, og da saadan Sikkerhed ikke kan stilles uden det offentlige Medvirken, er det nødvendigt at fremsætte et Lovforslag som dette. Lovforslaget fjerner ikke Frygten for et Prisfald, men der stilles ved dette Lovforslag Penge til Raadighed i et Omfang, som gør det i nogen Maade muligt for Boligselskaber, Kommuner og vel ogsaa enkelte private, der vil bygge, at gaa i Gang med Byggeri, men jeg tvivler meget stærkt paa, at Lovforslaget i sig selv ved sine Bestemmelser indeholder tilstrækkelig Opfordring til den private Byggherre, der vil bygge Boliger *en masse* enten til Salg eller til Udlejning. Med Hensyn til dette Byggeri tror jeg ikke, et Boliglovsforslag som det her foreliggende vil være af nogen større Virkning. Da jeg ønsker, at Lovforslaget skal fremmes saa hurtigt som muligt, og jeg ikke har nogen større Tro til, at det vil være muligt at opnaa noget væsentligt udover det her foreslaaede — og jeg støtter mig her til de Forhandlinger, som er ført i Indenrigsministeriet gennem lange Tider —, skal jeg udover det, jeg her har sagt, kun dvæle nogle Øjeblikke ved de enkelte Bestemmelser i selve Lovforslaget.

Det fremgaar af § 1, at der skal oprettes en Stats-Boligfond, hvoraf der skal ydes Laan mod sekundært Pant i Ejendomme med Boliger, og Stats-Boligfonden kan yde Laan baade til Kommuner, til Byggeforeninger og Boligselskaber og til private Personer. Det fremgaar af Lovforslagets § 3, hvorledes Stats-Boligfonden skal oprettes og bestyres. Det er Indenrigsministeriet, som bestyrer denne Fond, og Pengemidlerne skaffes til Veje gennem Kongeriget Danmarks Hypotekbank, som udsteder Kasseobligationer. Alt dette skal jeg imidlertid ikke komme nærmere ind paa, de Bestemmelser, som findes i Lovforslaget, kan jeg i det store og hele billige. Men udover dette, at der i § 1 angives, at der skal oprettes en Stats-Boligfond, fastslaas det, hvor meget der kan laanes; man kan laane mod oprykkende Pantessikkerhed indtil $\frac{4}{10}$ af Pantets Anskaffelsessum, men det forlanges normalt, at den, der vil optage Laanen, selv skal udrede de 15 pCt. af samtlige Byggeomkostninger. Dette er efter min Opfattelse den svageste Bestemmelse i Lovforslaget, og jeg tror, det vilde være overmaade nyttigt og klogt at ændre de 15 pCt. til 10 pCt. Der staar nok, at undtagelsesvis kan man nøjes med de 10 pCt., saaledes at man kan gaa op til en Prioritet af 90 pCt. af Anskaffelsessummen. Jeg har dog den bestemte Opfattelse, at det baade for

Boligforeninger og private, navnlig da for saadanne private, som vil bygge Ejendomme med flere Lejligheder, vil være næsten ugørligt at skaffe de 15 pCt. til Veje, og det vil da ganske utvivlsomt blive saaledes, at de, der skal bygge, hvad enten det er Boligforeninger eller private Bygherrer, gør Forsøg paa at manipulere. Man har jo Erfaring for, at Folk kan ordne sig paa mange Maader: Haandværksmestre kan f. Eks. opstille deres Tilbud saaledes, at der bliver tilsagt dem et saa rigeligt Beløb, at de kan være med i en Risiko, idet man faktisk regner med, at de ikke skal have hele det Beløb udbetalt, der er kontraheret om. Med andre Ord, man træffer forskellige Foranstaltninger, der ikke helt taaler Dagens Lys, med det for Øje at begrænse den personlige Indsats til det mindst mulige og i hvert Fald til mindre end de 15 pCt., der opstilles som det normale, der skal risikeres af Byggherren. Af disse Grunde vil jeg henstille til den højtærede Indenrigsminister, at de 15 pCt. ændres til 10 pCt., og at der saa ikke bliver nogen Undtagelsesbestemmelse. Jeg skal nævne et enkelt Eksempel paa, hvor vanskeligt det vil blive for en privat Byggherre at klare de 15 pCt. Det er jo Sædvane, at Folk, der vil bygge til Udlejning, bygger Ejendomme med en Snes Lejligheder, og en saadan Ejendom her i København eller en større Provinsby vil, naar det er 2 og 3 Værelses Lejligheder, koste ca. 200 000 Kr. Den paagældende skal saa ifølge Lovforslaget møde med en kontant Sum af 30 000 Kr. for at kunne faa Laan paa de Vilkaar, her stilles i Udsigt, men jeg tror, man med Sikkerhed kan sige, at det vil være næsten umuligt at faa nogen Privatmand, der har 30 000 Kr. kontant til sin Raadighed, til at sætte dem i et saadant Byggeforetagende med Udsigt til, at der i Løbet af nogle Aar kommer et Prisfald, som berøver ham enhver Mulighed for nogen Sinde at faa de 30 000 Kr. tilbage. Ganske vist er der i § 5 en Bestemmelse om, at han eventuelt kan faa nogen Hjælp af Staten, men det er altsaa kun en Eventualitet og ikke nogen Sikkerhed. Jeg er for øvrigt lidt utilfreds med, at Venstres ærede Ordfører (Hagbart Berg) søgte at reducere § 5 til noget mindre, end den er efter sin Ordlyd; jeg synes ikke, at man skal begynde at opstille Betragtninger over, hvad Paragraffen kan bruges til, og at den saa at sige kun skulde være en Skueret. Jeg betragter den saaledes, at den skal tages efter sin Ordlyd og anvendes efter de Forhold, der maatte være til Stede, naar det er nødvendigt at ty til den, uanset hvilken Mening